

Balkanistic

Forum '18

БАЛКАНИСТИЧЕН
ФОРУМ

РАЗРУШЕНИ СВЕТОВЕ... НОВИ СВЕТОВЕ

DESTROYED WORLDS... NEW WORLDS

Balkanistic

Forum '18

БАЛКАНИСТИЧЕН 1
ФОРУМ

ИЗДАВА МЕЖДУНАРОДНИЯТ УНИВЕРСИТЕТСКИ
СЕМИНАР ЗА БАЛКАНИСТИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ И
СПЕЦИАЛИЗАЦИИ ПРИ ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ
“НЕОФИТ РИЛСКИ” – БЛАГОЕВГРАД
Година XXVII

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ проф. Михаел Митерауер проф. Карл Казер проф. Мария Тодорова проф. д-р Надя Данова проф. Любинка Търговчевич проф. Елена Сюпур проф. д.ф.н. Костадин Динчев проф. д-р Евелина Келбечева	EDITORIAL BOARD Michael Mitterauer Karl Kaser Maria Todorova Nadia Danova Ljubinka Targovchevich Elena Supur Kostadin Dinchev Evelina Kelbecheva
ГЛАВЕН РЕДАТОР доц. д-р Петър Воденичаров	EDITOR-IN-CHIEF Petar Vodenicharov
РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ доц. д-р Елена Тачева доц. д-р Илия Недин доц. д-р Кристина Попова доц. д-р Маринела Младенова проф. д-р Стилян Стоянов д-р Милена Ангелова д-р Милен Малаков д-р Нурие Муратова	EDITORS Elena Tacheva Iliya Nedin Kristina Popova Marinela Mladenova Stiliyan Stoyanov Milena Angelova Milen Malakov Nurie Muratova
СЪСТАВИТЕЛ Нurie Муратова	EDITOR Nurie Muratova
ЕЗИКОВА РЕДАКЦИЯ Милен Малаков	LANGUAGE CHECK Milen Malakov
АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА България, 2700 Благоевград Международен университетски семинар за балканистични проучвания и специализации при ЮЗУ “Неофит Рилски”, ул. “Иван Михайлов”, № 66, УК-1, стая 433 Тел./факс (++359 73) 88-55-16 e-mail: bforum@swu.bg www.bf.swu.bg	EDITORIAL ADDRESS Bulgaria, 2700 Blagoevgrad International University Seminar for Balkan Studies and Specialization at the South-West University “Neofite Rilski”, Ivan Mihailov str. 66, Room 433 Tel./Fax (++359 73) 88-55-16 e-mail: bforum@swu.bg www.bf.swu.bg

ISSN 1310-3970 (Print)

ISSN 2535-1265 (Online)

<http://www.bf.swu.bg/BF-eng.html>

<https://www.cceol.com/search/journal-detail?id=1069>

Indexed in SCOPUS, ERIH PLUS, ПИНЦ (eLibrary.ru)

РАЗРУШЕНИ СВЕТОВЕ... НОВИ СВЕТОВЕ

Съставител: Нурие Муратова

DESTROYED WORLDS... NEW WORLDS

Editor: Nurie Muratova

Този брой на списание "Балканистичен форум" е издаден по проект RP-A15/17, финансиран по Наредба 3 от Югозападен университет "Неофит Рилски" – Благоевград.

На корицата: *София, 15 май 1945, Личен архив на Лили Лашкова*
On the Cover: *Sofia, 15 May 1945, Personal archive of Lili Lashkova*

CONTENTS

Radu Silaghi-Dumitrescu, Babes-Bolyai University

Feudalism in modern Eastern Europe..... 11

Momchil Metodiev, Christianity and Culture Journal

Turning Point or Continuity. Dynamics in the Church-State Relations
in the Communist Bulgaria..... 16

Ana Luleva, Bulgarian Academy of Science

The Transformation of the Academic Elite after 1944. The Loyalty Purge
in the Law Faculty of the Sofia University "St. Kliment Ohridski"..... 29

Georgi Gochev, New Bulgarian University

The Babylonian Tower of Communism
Politics of Bulgarian Authorities towards Language, 1944-1947..... 53

Georgeta Nazarska, State University of Library Studies and IT, Sofia

Old and New "Lifeworlds": Biographical Reconstruction and
Social Engineering in the Personal Papers of Anna Chranova..... 63

Ilia Iliev, Sofia University "St. Kliment Ohridski"

Working Pensioners in Socialist Bulgaria:
Economic Niches and Gender Images..... 75

Tatiana Nevskaya, North Caucasus Federal University, Stavropol,

Alla Kondrasheva, Pyatigorsk State University

The Construction of North Caucasian Mythology..... 84

Lilia Ilieva, South-West University "Neofit Rilski"

The First Tractate on Bulgarian History Found: Petar Bogdan,
On the Antiquity of the Father's Land and on the Bulgarian Things..... 98

Stoyanka Kenderova, SS. Cyril and Methodius National Library, Bulgaria

Census and Registration of the Population in the Ottoman Empire.
The Districts of Prilep, Prespa and Ohrid in 1884..... 104

Elena Tacheva, South-West University "Neofit Rilski"

„This Day Started with Grief for me”. The Intimate Voice of a Diary..... 114

Vladimir Janev, Institute of National History – Skopje

An American Author on the Situation in Istanbul in July 1908..... 118

Peter Ivanov Kardjilov, Bulgarian Academy of Science

Information about the Newsreels, Filmed on the Bulgarian Territories during

the Balkan Wars, Published in the Period October 1912 – May 1913 in the
New York Film Magazine “The Moving Picture World”..... 124

Iliya Nedin, South-West University “Neofit Rilski”

Olive Clare Lodge – the Unknown. And her Archive..... 140

Violeta Kotseva, Sofia University “St. Kliment Ohridski”

In the Healer`s World (For the Way from the World of Science to that
of Traditional/ Alternative Medicine).....149

Petko St. Petkov, University of Veliko Turnovo

The Truth about the Balkan`s Peaks St Nicholas and Shipka.....161

Nikolay Aretov, Bulgarian Academy of Science

About One Idealized far-off World in the Modern Literature..... 180

Magdalena Kostova-Panayotova, South-West University “Neofit Rilski”

The Uncompleted Worlds of the Balkans.....194

Andreana Eftimova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”

Moralizing Register in the Media Discourse..... 201

Bilyana Todorova, Gergana Padareva-Ilieva,

South-West University “Neofit Rilski”

(Un) Forgettable Worlds in the New World

(Cultural Linguistic Analysis of the Media Messages)..... 212

Torgom Aganyan, Armenian Academy of Science

An Attempt to Research the Socio-Cultural Adaptation of Children in the
Zone of Disaster (on the Example of the City of Gjumri 1989-2015)..... 222

Anna Mantarova, Lyuba Spassova, Bulgarian Academy of Science

Problems and Reactions, Related to the Intensified Immigration Processes
in Bulgaria.....229

Evgeniya Ivanova, New Bulgarian University

Reformation as Restauration. The Results of the Research “Attitudes of
the Muslims in Bulgaria -2016”.....242

Georgi Apostolov, Valentina Milenkova,

South-West University “Neofit Rilski”

The Skills System of Young Adults in Bulgarian Context.....256

Gabriela Belova, Yosif Kochev, South-West University “Neofit Rilski”

Challenges Facing Bulgaria`s EU Presidency within the Context
of Other New Member States` Experience..... 267

Maxim Latu, Pyatigorsk State University
Nanoworld and Megaworld in the Mirror of Language..... 276

Elena Krejčová, Masaryk University, Brno
Have we lost freedom of speech?..... 285

Nadezhda Stalyanova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”
Can Language Re-build Destroyed Worlds - the Answer
of Hollywood and Linguistics.....295

Marine Aroshidze, Batumi Shota Rustaveli State University
The Role of Language in Creating Myths..... 306

Vanya Lozanova-Stantcheva, Bulgarian Academy of Science
The Inauguration of Constantinople: Inscenization of the Past..... 315

Silviya Georgieva, South-West University “Neofit Rilski”
The World Sinks into Ruin: the Fall of Rome in 410 AD
from the Point of View of the Christian Fathers.....325

Liubomira Stephanova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”
World of God ... World of Human Being. Newly Uncovered Scenes
of Creation in Under-Icon Spaces of Iconostasis of
Church „Saint Nikolas of Myra, Lykia” at Chelopech Village..... 337

ARCHIVES

Dimitër Enchev
Elenka Encheva, nee Dimitrieva.....350

Georgeta Nazarska
The Diary of Elenka Dimitrieva-Encheva..... 355

Nurie Muratova, Kristina Popova
‘We will Write Down Everything we Know’. Muslims in Serbia
and Bulgaria Through the View of an Indian Traveler.....373

BOOK REVIEW

Elena Tacheva, South-West University “Neofit Rilski”
“Populism in Bulgarian Literature”.
A Research about the Bibliographic Presence in Literature..... 391

IN MEMORIAM

Emil Kukov
Professor Nina Hristova (1952-2017).....395

СЪДЪРЖАНИЕ

Radu Silaghi-Dumitrescu

Feudalism in modern Eastern Europe..... 11

Момчил Методиев

Поврат или приемственост. Динамика в отношенията между
църква и държава в комунистическа България..... 16

Ана Лулева

Трансформацията на академичния елит след 1944 г. „Чистката“
в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“..... 29

Georgi Gochev

The Babylonian Tower of Communism
Politics of Bulgarian authorities towards language, 1944-1947..... 53

Жоржета Назърска

Стари и нови „жизнени светове“: биографични реконструкции и
социално инженерство в личния архивен фонд на Ана Хранова..... 63

Илия Илиев

Работещи пенсионери в България през късния социализъм:
икономически ниши и джандър образи..... 75

Nevskaya Tatiana, Kondrasheva Alla

The construction of North Caucasian Mythology..... 84

Лилия Илиева

Открит е първият трактат върху българската история: Петър Богдан,
за древността на бащината земя и за българските неща..... 98

Стоянка Кендерова

Преброяване и регистрация на населението в Османската империя.
Прилепско, Преспанско и Охридско през 1884 г..... 104

Елена Тачева

„Този ден се начна за мене с тъга...“
Интимният глас на дневника..... 114

Vladimir Janev

An American Author on the Situation in Istanbul in July 1908..... 118

Петър Иванов Кърджилов

Информацията за кинохрониките, заснети по българските земи през Балканските войни, публикувана в периода октомври 1912 – май 1913 г. от нюйоркското филмово списание „The Moving Picture World”..... 124

Илия Недин

Олив Клеър Лодж – непознатата. И нейният архив..... 140

Виолета Коцева

В света на лечителя. (За пътя от света на научната в този на традиционната/ алтернативната медицина)..... 149

Петко Ст. Петков

Истината за върховете „Свети Никола“ и Шипка..... 161

Николай Аретов

За един идеализиран отминал свят в модерната литература..... 180

Магдалена Костова-Панайотова

Незавършените светове на Балканите..... 194

Андреана Ефтимова

Морализаторският регистър в медийния дискурс..... 201

Биляна Тодорова, Гургана Падарева-Илиева

(Не)забравените светове в новия свят
(Лингвокултурологичен анализ на медийните послания)..... 212

Торгом Аганян

Попытка исследования социально-культурной адаптации детей зоны бедствия (на примере города Гюмри 1989-2015гг.)..... 222

Анна Мантарова, Люба Спасова

Проблеми и реакции, свързани с интензифицираните имиграционни процеси в България..... 229

Евгения Иванова

Реформацията като реставрация. Резултати от изследване „Нагласи на мюсюлманите в България – 2016”..... 242

Georgi Apostolov, Valentina Milenkova

The Skills System of Young adults in Bulgarian context..... 256

Gabriela Belova, Yosif Kochev

Challenges Facing Bulgaria's EU Presidency within the Context of Other New Member States' Experience..... 267

Maxim Latu

Nanoworld and Megaworld in the Mirror of Language.....276

Elena Krejčová

Have we lost freedom of speech?..... 285

Nadezhda Stalyanova

Can Language re-build Destroyed Worlds - the Answer
of Hollywood and Linguistics..... 295

Marine Aroshidze

The Role of Language in Creating Myths..... 306

Ваня Лозанова-Станчева

Освещаването на Константинопол: инсцениране на миналото..... 315

Силвия Георгиева

Светът потъва в руини: падането на Рим през 410 г.
през погледа на християнските учители.....325

Любомира Стефанова

Светът на Бога ... светът на човека. Новоразкритите сцени от
Сътворението в подиконните табли на иконостаса в
църквата „Св. Николай Мирликийски“ в село Челопеч.....337

АРХИВ

Димитър Енчев

Еленка Панайотова Димитриева, по мъж Енчева.....350

Жоржета Назърска

Дневникът на Еленка Димитриева-Енчева.....355

Нурие Муратова, Кристина Попова

„Каквото знаем, ще го напишем“. Мюсюлманите в Сърбия и
България през погледа на един пътешественик от Индия.....373

РЕЦЕНЗИЯ

Елена Тачева

„Народничеството в българската литература”: едно изследване за
биографичните основания в литературата..... 391

IN MEMORIAM

Емил Куков

Проф. д-р Нина Христова (1952-2017)..... 395

Лилия Илиева

Югозападен университет „Неофит Рилски“

[lilia.ilieva@gmail.com]

Открит е първият трактат върху българската история: Петър Богдан, за древността на бащината земя и за българските неща

Abstract: *The historical tractate of Petar Bogdan (Petrus Deodatus), written in the Seventeenth century, has been considered to be lost, although a small fragment of the text was known in a edition by the Croatian priest and philologist Ivan Pastrić. The author found the original manuscript of the tractate which contains near 200 pages. The whole text is composed of Preface, seventy chapters, some documents and Epilogue. The text of the tractate will be published soon.*

Key word: *seventeenth century; Bulgarian Catholics; Petar Bogdan; manuscript; preparation for edition.*

Още през XIX в. е известно, че Софийският католически архиепископ Петър Богдан Бакшич е автор на труд върху българската история. Това става ясно от писмата, които той изпраща във Ватикана, като търси съдействието на Конгрегацията за пропаганда на вярата този труд да бъде отпечатан (срв. преди всичко Милев, Н. (1914). Боян Пенев (1976/ 1930: 215), който се е спирал на делото на Петър Богдан, изразява предположения за характера на този труд, като го представя така:

„Оригиналното съчинение на Богдан, написано на латински, е една история в десет глави на католицизма и пропагандата в България ... Ако е пропаднала тази книга, това ще бъде една голяма загуба за историята на католицизма в България и – изобщо, за историята на Българското Възраждане. Възможно е да е запазен ръкописът някъде из библиотеките на Ватикана“.

През 1979 г. Божидар Димитров направи съобщение, че е открил във Ватиканския архив ръкопис от 9 страници, написан от хърватския свещеник и филолог Иван Пастрич, който, по думите на младия тогава историк, „хвърля светлина върху много от въпросите, свързани с труда на Петър Богдан“ (с. 102). В него Пастрич на италиански език разказва, че му е даден от автора за редактиране труд на Петър Богдан (Mons. F. Pietro Bogdani Zoccolante), след

което се съдържа текст на латински, който може да се приеме за предговор, три глави и началото на четвърта глава от историческото съчинение на Петър Богдан, заедно с бележки, които се отнасят до различни глави на предоставения му за редактиране текст, достигащи до двайсета глава.

В тази своя работа Б. Димитров добросъвестно сочи, че „фрагментът, който публикуваме, е редактирано или точно копие, остана загадка“ (с. 102). Находка в неговото съобщение е и бележката на Пастрич, която сочи, че книгата е била отпечатана във Венеция от наследника на Петър Богдан. Но, както пише Б. Димитров, „Трудно е да се разбере дали книгата е отпечатана под заглавието, което Пастрич дава („История на София и България“), и да се разбере на какъв език е отпечатано съчинението при липсата на всякакви податки“ (с. 107).

Тук изнасям информацията, че ми се удаде да издира цялостния текст на историческото съчинение на Петър Богдан Бакшич – неговия авторски ръкопис. При положение, че той вероятно е бил отпечатан във Венеция като книга, няма основания да се смята, че след това се е завърнал във Ватикана, при положение, че е отпаднала необходимостта Пастрич да го редактира. По тази причина вероятно той е попаднал в частна колекция, след което е бил откупен от публична италианска библиотека. Дигитализирано копие на ръкописа беше закупено от библиотеката¹ и предстои да бъде отпечатано неговото научно издание като текст, факсимиле, превод, бележки и коментар. Основната работа по подготовката на ръкописа се върши от д-р Цветан Василев от Катедрата по класическа филология при Софийския университет.

Текстът на Петър Богдан Бакшич е под надслова: „*Fratris Petri Deodati à Chiprovatio Ordinis minorum de Observantia Archiepi[scope] Sardicensis Sophiensis nuncupati de antiquitate Patre[n]ni soli, et de rebus Bulgaricis ad suos Compatriotas*“.

Следователно, за собствено заглавие трябва да се приеме текстът *De antiquitate Patre[n]ni soli, et de rebus Bulgaricis* ‘За древността на бащината земя и за българските неща’. Съществена е прибавката „*ad suos Compatriotas*” ‘към неговите сънародници’. Още тук Петър Богдан е изявил своя патриотизъм, както и съзнанието си, че се обръща към българския народ – своите сънародници.

Името си, съпроводено от титлата на Сардикийски / Софийски архиепископ, Петър Богдан Бакшич тук е записал като Петър Деодат Чипровски (à Chiprovatio). По подобен начин е означил себе си и по-младият от Петър Богдан български философ и богослов Марко Чипровски, за откриването на чиято отпечатана дисертация, защитена в Прага, съобщих неотдавна, срв. Илиева (2017а, б).

Trans Petri Dedditi à Approbatio
Ordinis minorum de Observantia Antiqui
Iardicensis Sophiensis nuncupati de anti-
quitate Patris soli et de rebus Bul-
garicis ad suos Compatriotas

Trasatio ~

Rebrius rogati à vobis carissimi munitique, imò compulsi, ut aliquid
de patris soli, et de institutionum antiquorum in eandem fide per-
seuerantia, ac de scriptura religionis in nostris partibus aduentu
sensu penderemus, et ut eterne memorie monumentum opa Patris
amoris nostrae dilectionis sortem relinquamus. Quae pro fide opus res
quirit, et honorabilis deus patris nostrae exoptat, quod et nobis ma-
ximè periculi est, si non sunt, ut inquit scilicet, patris. (R. p. p. p.)
tas, etiam huius, propinqui, familiares, sed omnia omnia et lan-
tasque patris una complexa est, pro qua quis bonum dicitur mor-
tem expetere, si ei sit proferendum. Sed q. nos nostram insecutam,
et sequendi angustiam non ignoramus, hoc agere tanquam velle
facimus, supra nos uideat, et tam arduum conamur, nec
dubio tamen nihilominus si, q. ut nos non ut perit, sed ut pro-
uect, etiam conuenire opus melius existimasti, propiusque deas
que à nobis collecta ex antiquis approbata, et maiorum nostrorum
traditione, ad uisum comparata fuerint ut huius grata sit
apud eosque.

Cura bonum Deo propitio, q. optasti, peruenit uero hominibus
sic, p. agendum proponit, et multum certe causa profectus. Nihil
in uobis tam chani, tamque prudentibus compatiuntur quicquam nega-
re possumus, qui iuxta scriptum dicunt, sapientibus et iustis. Rom. 1. 4
dehinc sumus, id est omnibus, nec nobis contingat pro in bono
pro, patris soli deores, parere laboribus. Verum p. necessarius
arbitramur proponere ea, quae à primis nascentis. Quiaque
in huius partibus circa iustitiam fidem gesta sunt, ad maiorem
temporum elucinationem, ut deinde ad scopum uestre institutionis
facilius perueniamus, nam iuxta scriptum August. dictum, necessarium est August.

Ръкописът на Петър Богдан включва към 200 страници и съдържанието е разпределено в **седемдесет глави**, предшествани от предговор, с прибавката на някои документи и с послеслов. Този обем надхвърля значително изказваните досега предположения за големината на текста. В началото се разглеждат по-общи въпроси, докато във втората половина на текста преобладава вниманието към Северозападна България, главно – върху католическите селища Чипровец, Железна, Копиловец и Клисуре. Споменават се и някои техни съседни селища, някои – за първи път в известните текстове на Петър Богдан, например – селото Бели мел. Встрани в полета на страницата авторът стриктно е отбелязвал данните за изворите, които използва. Снабден с библиографски справочен материал, неговият труд отговаря на модерните стандарти за научен труд.

Както Паисий, и Петър Богдан използва основни текстове на европейската наука, позовава се на Цезар Бароний, Мавро Орбини. Поради факта, че е европейски школуван ум, той се позовава и на редица други източници. При него прави впечатление неприязненото отношение към турската власт в бащината земя, която е отразена и в известните досега негови писма до Ватикана. Без съмнение неговият текст, познат на населението в католическите селища на Северозападна България, е имал роля за подготовката и избухването на Чипровското въстание през 1688 г., вече – след неговата смърт.

По времето на Петър Богдан българското православие е под властта на гръцките духовници, което има значение, когато трябва да отчитаме отношението на Петър Богдан към „схизматиците“, както нарича православните. Естествено, авторът, като деец на Римокатолическата църква, е силно привързан към историята на католицизма в България и е насочил към нея основата на своето изложение. Същевременно, засегнал е и много други въпроси, например – в дванайсета глава е разгледал чисто филологически въпроси на езика и на азбуките. Посочил е, че тези славяни, които спадат към Източната църква, използват азбуката на свети Кирил и брат му Методий (наречена кирилица), докато тези, които спадат към Римската църква, той е свързал с делото на св. Йероним, каквито са тогавашните виждания на съвременната наука, смятаща св. Йероним за славянин (или „илириец“, което е било използвано като синонимно означение). Тук той е дал и текст на един римски надпис, вграден в стената на гробището около църквата „Света Мария Възнесена“ в Чипровец. Текстът, открит от Б. Димитров в запис на Иван Пастрич, е силно съкращение и влошаване на оригиналния текст на Петър Богдан. Така, главата за Сардийския събор, която в „редакцията“ на Пастрич е четвърта, в оригиналния текст на Богдан е шеста. В оригиналния текст тя е сравнително пространна и изтъква славата на града, който е бил почетен съборът да се състои в него. Все пак е любопитна една бъдеща съпоставка между двата текста, която сега, когато имаме най-после авторския текст на Петър Богдан, става възможна.

Има косвени данни, че Петър Богдан е замислил отдавна своя капитален труд – историческото съчинение, чийто ръкопис най-последно беше открит. Още в своята втора преводна книга² той включва титулна страница, в лявото поле долу на която е представен български герб: лъв с императорска корона. Може би е подготвял вече титулна страница за бъдещата си авторска книга върху българската история! Тази книга е изключително рядка и с голям труд успях да издира все пак запазен екземпляр в една от дубровнишките библиотеки. Това е първо представяне на български герб от българин и се налага да му се обърне внимание, поради което ще го представя тук, заснет с уменията на д-р Димитър Пеев, с когото посетихме библиотеката и измолихме разрешение за снимане:

Вляво долу на титулната страница пък е личният герб на Петър Богдан (не се вижда тук), а през двата герба минава девизът „VIVIT ANIMO / RE-FLORUIT“, т.е. „Живее чрез духа / ще разцъфти отново“. Няма съмнение, че „живее чрез духа“ България на Петър Богдан, която „ще разцъфти отново“!³

Петър Богдан е написал своя *opus magnum* и той, за щастие, е запазен и намерен. С неговото откриване се дава възможност авторът да заеме своето място сред най-великите българи като голям интелектуалец с европейска култура и европейско мислене, който не се е съмнявал в това, че родината му „живее чрез духа“ през далечния XVII век, за който знаем малко, но за който имаме вече един скъпоценен документ: първото историческо и културно изследване на „бащината земя“.

Библиография:

Димитров, Б. (1979) За Историята на София и България от Петър Богдан – В: *Исторически преглед* 1979, кн. 1, с. 102-108. (Dimitrov, B. On the history of Sofia and Bulgaria by Petar Bogdan. In: *Historical Review* 1979, 1, kn. 1, pp. 102-108).

Димитров, Б. (1985) *Петър Богдан Бакишев – български политик и историк от XVII век*. София, „Наука и изкуство“. ((Dimitrov, B. Petar Bogdan Bakshev – Bulgarian 17th century politician and historian. Sofia, Nauka I izkustvo, 1985).

Илиева, Л. (2017 а) Непозната в науката печатна книга от 1679 година на българина Марко Чипровски – *Български език* 64, бр. 3, 114-117. (Ilieva, L. A 1679 printed book by the Bulgarian Marco of Chiprovetz not known to scientists. In: Bulgarian Language 64, br. 3, pp. 114-117).

Илиева, Л. (2017 б) Новооткрита печатна книга на български автор от 1679 година. *Езиков свят /Orbis Linguarum/*, бр. 15, кн. 2, с. 7-11. (Ilieva, L. Newly discovered printed book by Bulgarian author published in 1679. In: Orbis Linguarum/, Vol. 15, kn. 2, pp. 7-11).

Милев, Н. (1914) *Католишката пропаганда в България през XVII в.*, София, Царска придворна печатница (Milev, N. Catholic propaganda in Bulgaria during the 17th century. (Sofia: Tsarska pridvornapechatnica, 1914).

Пенев, Б. (1976/ 1930) *История на новата българска литература*. (Под ред. на П. Зарев и Ив. Сарандев). Т. 1. София, 1976. (Penev, B. History of the New Bulgarian Literature. Vol. 1. Sofia, 1976, first published in 1930).

Проданов, Н (1996) Към въпроса за авторството на историческия разказ „Кога и как маркоманите [моравите] прегърнаха Христовата вяра“ – В: *Paleobulgarica/ Старобългаристика*, бр. 4, 58-66. (Prodanov, N. To the Question about the Authorship of the Historical Narrative “When and How the Markomans [the Moravians] Embraced the Christian Faith” In: Paleobulgarica no 4, pp. 58-66).

Станчев, Кр. (1998) Някои уточнения относно историографските съчинения на Петър Богдан Бакшич. В: *Paleobulgarica/Старобългаристика*, бр. 2, 128-132. (Stanchev, K. Some clarifications concerning Peter Bogdan's historiographical writings. In: Paleobulgarica, no 2, pp. 128-132).

¹ С финансовата помощ на Фонд „Научни изследвания“, отпусната по проект ДН 10/9 от 2016 г.

² „Blagoskroviscte nebesko Marie Divicze Mayke Boxye. Preneseno po G. F. Petru Bogdanu Baksichiu. Romae, apud Franciscum Monetam 1643.

³ Тук съм принудена да взема отношение по един неприятен въпрос. Б. Димитров, който има несъмнени заслуги за популяризиране на делото на Петър Богдан, е издал и книга, посветена на автора (Димитров 1985, в която има някои неточности и грешки, отбелязвани от Н. Проданов (1996), също Кр. Станчев 1998). Там той сочи (изобразен и на корицата) някакъв герб от географска карта, който уж много приличал на герба от книгата на Петър Богдан, на стр. 81 пише за този герб: „приликата му с герба на България от книгата на Петър Богдан “Благосъкровище” е очевиден – в повече е само полумесецът в краката на лъва“ и дори внушава, че това е гербът, представен от Петър Богдан. Представеният от него герб обаче няма ни най-малка прилика с герба от книгата на Петър Богдан.

БАЛКАНИСТИЧЕН ФОРУМ
1/2018

Съставител: Нурие Муратова

Формат: 70/100/16

Предпечат: Нурие Муратова

Издателство: Университетско издателство „Неофит Рилски“
2700 Благоевград, ул. Иван Михайлов 66

Печатница: Печатна база при ЮЗУ „Неофит Рилски“, 2700 Благоевград,
ул. Александър фон Хумболт 4

Balkanistic **Forum**

**БАЛКАНИСТИЧЕН
ФОРУМ**

WWW.BF.SWU.BG